

Siže politike

Autorka: Ana Milinković, istraživačica, Centar za evropske politike - CEP

Beogradski EXPO 2027: Senke i sjaj¹

Beogradski EXPO 2027, kao međunarodna izložba koju zemlje koriste za predstavljanje inovativnih i naprednih ideja, te podsticanje međunarodne saradnje, trebalo bi da bude značajan događaj za grad Beograd i Srbiju. Planirana da bude održana u glavnom gradu Srbije, EXPO izložba 2027, koja predstavlja uvod za još grandiozniji globalni događaj – World EXPO 2030, treba da istakne potencijal Srbije kao globalnog igrača. Njen cilj se proteže dalje od predstavljanja napretka; ova izložba teži da stimuliše ekonomski razvoj, podstakne kulturnu razmenu i inovacije, i tako izgradi jače diplomatske veze. Prema rečima Vlade Srbije, Beogradski EXPO 2027 trebalo bi da privuče posetioce i učesnike iz celog sveta, pružajući jedinstvenu priliku za proslavljanje bogate istorije Srbije i napredovanja u pravcu modernizacije. Vlada takođe vidi ovaj događaj kao obaveznu Srbiju da postane deo globalne zajednice i ostvari pozitivan uticaj na svetskoj sceni. Međutim, nije izvesno da li će ova vizija biti ostvarena onako kako je planirano, s obzirom na izazove u vezi sa finansijskom transparentnošću, pravnim okvirom i potencijalnom transformacijom kompleksa starog Beogradskog sajma.²

Ovaj rad istražuje raznolike aspekte koji okružuju nadolazeći beogradski EXPO 2027, s ciljem analize njegovih potencijalnih prednosti i suštinskih izazova koji često ostaju zasenjeni optimističnim narativom prisutnim u domaćim medijima. Rad istražuje istorijski značaj svetskih EXPO izložbi, specifičnosti EXPO-a 2027 i ekonomski, kulturni i infrastrukturni potencijal koji ovaj globalni događaj donosi gradu i Srbiji. Dodatno, rad istražuje kontroverzne aspekte EXPO 2027 izložbe, poput korišćenja posebnog zakona, finansijskih implikacija i budućnosti kulturnih građevina poput Hale 1 unutar kompleksa Beogradskog sajma. Proučavanjem ovih složenosti i potencijalnih problema, rad pokušava da osvetli kompleksnu dinamiku organizovanja EXPO izložbe, nudeći preporuke za pristup koji maksimizira koristi istovremeno se baveći izazovima, da bi konačno doprineo uravnoteženom razvoju Srbije, njenom strateškom pozicioniranju na Zapadnom Balkanu i procesu EU integracija.

U fokusu: Dve strane organizacije EXPO izložbe

Svetske EXPO izložbe, sa istorijom koja seže unazad do 1851. godine, dosledno su dokazale svoju sposobnost da značajno utiču na gradove i države domaćine. Promovišući međukulturnu razmenu i predstavljajući inovativna rešenja za globalne izazove, EXPO ostavlja trajno nasleđe ekonomskog rasta, tehnoloških inovacija i kulturnog oplemenjavanja. Ovi međunarodni događaji ostavili su trajni pečat na nekim od najpoznatijih svetskih gradova. Na primer, na EXPO izložbi u Londonu iz 1851. godine, predstavljen je Kristal Palas, dok je EXPO iz 1889. transformisao Pariz legendarnom Afjelovom kulom. U novije vreme, EXPO iz 2010. igrao je ključnu ulogu u revitalizaciji Šangaja i njegovoj transformaciji u globalnu metropolu. Ovo su samo neki od mnogih primera preoblikovanja gradova i država kroz EXPO izložbe. Stoga, EXPO-i pružaju jedinstvenu priliku zemljama da ojačaju svoje međunarodno prisustvo i uspostave veze koje prevazilaze granice država i kultura.

EXPO izložbe su istorijski delovale kao moćan katalizator značajnog ekonomskog rasta. Ovi globalni događaji pružaju jedinstvenu platformu zemljama da se uključe u međunarodnu saradnju i trgovinske tokove nezapamćenih razmera. Učešće na EXPO izložbama često vodi ka uspostavljanju novih partnerstava i trgovinskih sporazuma, jačajući međunarodne trgovinske odnose i privlačeći strane investicije. Osim toga, EXPO-i privlače raznovrstan krug posetilaca, uključujući turiste, međunarodne delegacije i poslovne predstavnike iz celog sveta. Ovaj priliv posetilaca stvara povećanu potražnju za lokalnim uslugama, uključujući hotele, restorane, prevoz i maloprodajne objekte. Kao rezultat toga, ubrzava se ekonomska aktivnost, što dovodi do stvaranja novih radnih mesta i značajnog povećanja prihoda za grad domaćina i poslovne subjekte u njemu.

Iako je reč o privremenom događaju, EXPO izložbe, uključujući onu koja će se održati u Beogradu 2027. godine, nose potencijal za značajan razvoj infrastrukture. Priprema za izložbu često uključuje unapređenje infrastrukture grada. Konkretno, u Beogradu je već najavljeno nekoliko infrastrukturnih projekata.³ Sveobuhvatan pristup obuhvata proširenje i poboljšanje transportnih mreža, izgradnju najsavremenijih izložbenih objekata i unapređenje smeštaja i gastronomskih usluga. Ova unapređenja infrastrukture trebalo bi da imaju dvostruku svrhu: da budu podrška uspešnom sprovođenju EXPO-a, ali i da stvore trajno nasleđe poboljšane urbane infrastrukture i usluga od kojih će građani imati koristi u budućnosti. Stoga, nadolazeći EXPO 2027 u Beogradu ne obećava samo privremeni napredak u infrastrukturi za vreme događaja, već nosi i potencijal da ostavi trajno nasleđe poboljšane urbane infrastrukture na dugi rok.

³ Euronews: EXPO 2027 u Beogradu najavljen kao "kvantni skok" za srpsku ekonomiju: Koliko su ostvarivi ambiciozni ciljevi [EXPO 2027 in Belgrade announced as a 'quantum leap' for the Serbian economy: How achievable are the ambitious goals?]

¹ Ovaj siže je prvobitno proizveden za Centar za Studije Međunarodne Politike (CeSPI) iz Italije. Originalni siže na engleskom jeziku nalazi se na [ovom linku](#).

² Beogradski Sajam predstavlja veliki izlagački prostor u Beogradu, koji obuhvata različite hale i objekte za organizaciju događaja, konferencija i izložbi. Osnovan 1937. godine, odigrao je značajnu ulogu u kulturnom i ekonomskom životu grada i zemlje. Kompleks obuhvata kulturne objekte poput Hale 1, koja je bila centralno mesto za raznovrsne događaje i izložbe gotovo sedam decenija.

Iako je potencijal za međunarodnu saradnju i ekonomski rast podstaknut turizmom očigledan, važno je priznati da se na tom putu može naići na puno izazova. Nisu svi događaji ispunili očekivane rezultate. Istorija EXPO događaja pokazuje da su se čak i dobro organizovane zemlje koje su manje sklone korupciji suočile sa ekonomskim teškoćama zbog visokih troškova organizacije takvih događaja. Na primer, EXPO iz 1974 održan u Spokenu u SAD-u, s ciljem revitalizacije centra grada i privlačenja turista, nije postigao očekivane rezultate. Lokacija EXPO-a ostala je nedovoljno iskorišćena nakon događaja, a pojedine infrastrukture su se pogoršale. Još jedan primer je Seviljski EXPO 1992, koji je doveo Španiju u nezavidnu ekonomsku situaciju. EXPO 2000 u Hanoveru nije uspeo da podstakne značajniji urbanistički razvoj, a transformacija i dalje korišćenje prostora izgrađenog za EXPO izložbu nisu ispunili očekivanja. Na kraju, ni očekivane ekonomske koristi od Milanskog EXPO-a 2015 nisu bile ostvarene. Ovi primeri ističu široku varijaciju u rezultatima EXPO izložbi i naglašavaju važnost efikasnog planiranja, adekvatnog finansijskog upravljanja i primene odgovarajućih strategija nakon događaja kako bi se istovremeno maksimizirale koristi i minimizirali rizici. Slično tome, iako se očekuje da će Beograd prioritet dati uređenju i revitalizaciji zapostavljenih područja, važno je prepoznati mogućnost da rezultati neće ispuniti početna očekivanja u potpunosti.

Posmatrajući EXPO iz ove komparativne istorijske perspektive, ostaje ključno pitanje – da li će Beograd i Srbija iskoristiti ovu priliku i usmeriti se putem organizacije EXPO 2027 izložbe na način koji zaista maksimizira njene potencijalne koristi? EXPO 2027 zaista predstavlja platformu sa izuzetnim potencijalom za kulturnu razmenu, koja prevazilazi granice i omogućava stvaranje bogatog mozaika različitih tradicija i perspektiva. Ovaj međunarodni skup pruža jedinstvenu priliku za proslavljanje kulturnog nasleđa Srbije i nudi svetu pozornicu za predstavljanje umetničkih, istorijskih i kulinarskih blaga različitih zemalja.

Na primer, Srbija bi mogla da organizuje kulturne događaje koji ističu njene čuvene srednjovekovne manastire, tradicionalnu narodnu muziku i kulinarske užitke poput ajvara i rakije, omogućavajući posetiocima da uživaju u srži srpske kulture. EXPO 2027 nadmašuje sam globalni događaj; ova izložba predstavlja priliku da se ostavi neizbrisiv i pozitivan trag na Srbiju i njen glavni grad. Ona ima potencijal da probudi novootkrivenu ljubav prema kulturnom bogatstvu i savremenoj vitalnosti Srbije, čineći je privlačnom destinacijom za međunarodne putnike. Ipak, sve ovo moguće je ostvariti samo ako organizatori uzmu u obzir potencijalne rizike i ograničenja koja su se javila u prošlosti.

Srbija bi mogla da organizuje kulturne događaje koji ističu njene čuvene srednjovekovne manastire, tradicionalnu narodnu muziku i kulinarske užitke poput ajvara i rakije, omogućavajući posetiocima da uživaju u srži srpske kulture. EXPO 2027 nadmašuje sam globalni događaj; ova izložba predstavlja priliku da se ostavi neizbrisiv i pozitivan trag na Srbiju i njen glavni grad.

Rasprave u vezi sa EXPO 2027 izložbom: Razmatranje kontroverzi u Beogradu

Iako tačna priroda i značaj Beogradskog EXPO-a 2027 ostaju donekle obavijeni misterijom za širu javnost, uvidi urbanista osvetljavaju njegove implikacije. EXPO 2027 je specijalizovana izložba koja otvara put grandioznom Svetskom EXPO-u 2030, daleko značajnijem globalnom događaju. Bez obzira na prolaznost i prostornu ograničenost specijalizovanih EXPO izložbi, ograničenih na 25 hektara, ovaj događaj obećava da će biti masovan skup, koji će privući značajan broj posetilaca. Sa procenjenim dnevnim prosekom posetilaca od 40.000 ljudi, u poređenju sa prethodnim dnevnim rekordom od približno 16.000 posetilaca na Beogradskom sajmu, očekivanja su visoka, sa pretpostavljenih preko 3,5 miliona poseta tokom tromesečne izložbe.⁴ Odabrana tema, „Igra(j) za čovečanstvo“, obuhvata goruća globalna pitanja i izazove koji se tiču budućnosti ljudskog razvoja u sve promenljivijem društvu zasnovanom na digitalnoj tehnologiji. Ova tema ističe dinamiku igre, inovacija i njihovih dubokih implikacija za čovečanstvo u modernom svetu. Kako se veo oko Beogradskog EXPO-a 2027 polako podiže, gotovo četiri godine pre nego što bi izložba trebalo da se održi, izazovi i zabrinutosti izlaze na videlo jedan po jedan.

Dodela značajnih sredstava za EXPO 2027 i izgradnju Nacionalnog fudbalskog stadiona u budžetu za 2024. godinu otvorila je brojna pitanja u vezi sa finansijskim implikacijama ovih projekata. Prema podacima Transparentnosti Srbije, planiran je značajan budžet od 67,8 milijardi dinara (oko 578,6 miliona evra) za EXPO 2027 u naredne tri godine, uz dodatnih 49 milijardi dinara (oko 418,1 miliona evra) predviđenih za izgradnju Nacionalnog fudbalskog stadiona.⁵ S obzirom na oslobađanje investitora od naknada za uređivanje građevinskog zemljišta, očekuje se da će većina ovih sredstava biti usmerena ka implementaciji projekta. Prostrani kompleks koji obuhvata objekte za EXPO 2027 i Nacionalni stadion prostire se na oko 167 hektara, uključujući izložbeni prostor sa sedam hala površine od 9.000 do 11.000 kvadratnih metara.⁶ Ovaj i više nego značajan finansijski poduhvat ističe obim i ambiciju projekta i postavlja važna pitanja o njegovoj transparentnosti i dugoročnoj održivosti.

Još jedna zabrinutost proizlazi iz donošenja zakona specifično namenjenog projektu EXPO 2027 u Srbiji. Ovaj poseban zakon daje mogućnost sprovođenja obimnih projekata – sa troškovima do jedne milijarde evra – bez pridržavanja standardnih odredbi Zakona o javnim nabavkama (ZJN). Zakon o posebnim postupcima za sprovođenje izložbe EXPO Beograd 2027 omogućava da se svi postupci od suštinskog značaja za projekat proglase hitnim. Osim toga, ovaj zakon podrazumeva osnivanje posebnog privrednog subjekta zaduženog za nadgledanje izvršenja projekta, zajedno sa osnivanjem posebnih preduzeća sa specifičnim namenama za izgradnju stambenih objekata unutar kompleksa. Dakle, svi ovi poslovni subjekti formirani u cilju realizacije projekta izuzimaće se od odredbi ZJN-a. Stoga, ova odredba otvara vrata za sprovođenje nabavki za projekat van standardnih procedura i bez pridržavanja pravila o javnim nabavkama, u području koje je već podložno korupciji. Dodatno, poseban zakon nalaže da će eksproprijacija zemljišta radi zadovoljenja potreba projekta biti sprovedena.

⁴ Oblakoder magazin: [Planira li se rušenje beogradskog sajma? \[Is there a plan to demolish Belgrade fair?\]](#)

⁵ Transparentnost Srbije: [Projekat EXPO 2027 bez javnih nabavki \[Project EXPO 2027 without public procurement\]](#)

⁶ Radio Slobodna Evropa: [Lex specialis za EXPO 2027 i Nacionalni stadion u Srbiji \[Lex specialis for EXPO 2027 and National Stadium in Serbia\]](#)

Kritičari tvrde da zaobilaženje uspostavljenih procedura može ometati fer konkurenciju i potencijalno povećati troškove zbog odsustva konkurencije. Oni ističu važnost pridržavanja standardnih propisa kako bi se osigurala odgovorna alokacija javnih sredstava i kako bi se sprečili potencijalna korupcija ili favorizovanje.

dena u skladu sa njegovim odredbama. Iako ovakav pristup, koji uključuje korišćenje *lex specialis*-a, ubrzava realizaciju projekta, postavlja se pitanje o transparentnosti i principima fer konkurencije tokom čitave realizacije projekta.

Iako bi razlozi srpske Vlade za donošenje ovakvih regulativa, posebno prilagođenih za EXPO 2027, mogli imati svoje prednosti u ubrzanju ambicioznih projekata, prethodna iskustva sa posebnim zakonima ostavila su za sobom oblak nesigurnosti. Kritičari tvrde da zaobilaženje uspostavljenih procedura može ometati fer konkurenciju i potencijalno povećati troškove zbog odsustva konkurencije. Oni ističu važnost pridržavanja standardnih propisa kako bi se osigurala odgovorna alokacija javnih sredstava i kako bi se sprečili potencijalna korupcija ili favorizovanje. Nije prošlo mnogo vremena otkako je, u cilju izgradnje Moravskog koridora, donet poseban zakon bez jasnog ustavnog osnova, koji je omogućio Vladi da usmeri postupak odabira strateškog partnera s kojim će zaključiti ugovor. Imajući u vidu negativan uticaj na sistem javnih nabavki, na koji je Evropska komisija više puta ukazivala, Vlada Srbije predložila je ukidanje ovog zakona 2023. godine.⁷ Dok se diskusije nastavljaju, ostaje neizvesno kakav će biti uticaj ovog posebnog pravnog okvira na EXPO 2027 projekat i da li će njegove potencijalne prednosti nadmašiti potencijalne rizike i kontroverze.

Diskusija o premeštanju Beogradskog sajma u Surčin, zajedno sa sprovođenjem EXPO-a 2027, izazvala je rasprave koje idu daleko izvan finansijskih pitanja. Projekcije o očekivanom broju posetilaca sugerišu da su trenutni kapaciteti postojećeg kompleksa Beogradskog sajma nedovoljni za predstojeću izložbu, čak i ukoliko se drugi aspekti, poput transporta, komunalnih usluga i infrastrukture, ne uzmu u obzir. Međutim, postavlja se pitanje zašto potencijalna rekonstrukcija i proširenje postojećeg kompleksa Beogradskog sajma nisu ozbiljno razmatrani.

Osim opštih zaključaka u medijima od strane gradskih lidera i urbaniste grada, koji tvrde da su postojeći objekti Beogradskog sajma nedovoljni i ekonomski neodrživi zbog troškova grejanja i hlađenja⁸, nije sprovedena sveobuhvatna studija izvodljivosti ili značajna analiza koja bi nedvosmisleno isključila mogućnost obnove i proširenja kapaciteta postojećeg kompleksa. Ove okolnosti izazvale su zabrinutosti i pitanja o budućnosti kompleksa Beogradskog sajma, njegove kulturne Hale 1 i premeštanju sajma u Surčin.

Promena izgleda grada i oduzimanje jednog od njegovih simbola možda su ono što najviše brine Beograđane. Prisutna je zabrinutost u vezi sa sudbinom Hale 1 i čitavog kompleksa nakon otkrivanja planova za buduću razvoj područja Beogradskog sajma. Slike koje su se pojavile u javnosti pokazuju Hala 1 okruženu visokim zgradama i velikim panoramskim točkom na obali Save, ukazujući na značajnu transformaciju čitavog kompleksa Beogradskog sajma. Konkretno, uklanjanje svih struktura unutar kompleksa Beogradskog sajma, osim Hale 1, koja ostaje u državnom vlasništvu, označava značajnu promenu sudbine ovog područja, s obzirom na to da u potpunosti prelazi u ruke kompanije Belgrade Waterfront, povezane sa projektom istog imena. Iako je Hala 1 proglašena zaštićenim spomenikom kulture još 2009. godine, ona ostaje živo i prilagodljivo mesto, domaćin ključnih događaja u Beogradu gotovo sedam decenija. Urbanista Dragomir Ristanović naglašava važnost shvatanja da zaštita objekta ne znači njegovo izolovanje od novih, drugačijih namena.⁹ Zapravo, velike, prostrane hale Beogradskog sajma čine ih veoma fleksibilnim prostorima koji se mogu prilagoditi različitim funkcijama, koje ne moraju nužno biti izložbene. Nejasan i nespecifičan opis buduće funkcije Hale 1 izaziva zabrinutost, jer se čini da donosi odluka nemaju jasnu viziju za ovaj objekat.

7 Biznis.rs: Predloženo ukidanje zakona o posebnim postupcima kod izgradnje infrastrukture od posebnog značaja [Proposed repeal of the Law on special procedures for the construction of infrastructure of special importance]

8 Oblakoder magazin: Planira li se rušenje beogradskog sajma? [Is there a plan to demolish Belgrade fair?]

9 Oblakoder magazin: Planira li se rušenje beogradskog sajma? [Is there a plan to demolish Belgrade fair?]

Navigacija kroz izazove Beogradskog EXPO-a 2027: Ključne preporuke za uspešno putovanje

Ova analiza je istakla ključne izazove u okviru pristupa Srbiji organizaciji EXPO-a 2027. Intrigantna dinamika koja uključuje poseban zakon za sprovođenje projekta i izbegavanje ZJN-a, zajedno sa premeštanjem Beogradskog sajma i potrebom za sveobuhvatnim urbanim planiranjem, doprinose povećanju kompleksnosti ovog poduhvata. Adresiranje ovih složenih izazova zahteva holistički pristup koji prevazilazi reformu javnih nabavki. Srbija mora pažljivo da upravlja ovim pitanjima, uključujući strateško planiranje, angažovanje javnosti i efikasan nadzor kako bi osigurala uspeh, transparentnost i dugoročni pozitivan uticaj ovog događaja. Kako bi uspešno savladala ove izazove, Srbija bi trebalo da razmotri sledeće korake:

- **Transparentnost i odgovornost:** Da bi se suočila sa zabrinutostima u vezi sa transparentnošću i odgovornošću, Vlada Srbije bi trebalo da razmotri uključivanje nezavisnih organa nadzora i organizacija civilnog društva u planiranje i sprovođenje EXPO-a 2027. Ovo bi pomoglo osiguravanju transparentnosti i pridržavanja uspostavljenih propisa tokom realizacije projekta, čime bi se smanjio rizik od korupcije i favorizovanja.
- **Analiza troškova i koristi:** Da bi se procenile finansijske implikacije EXPO-a 2027 i povezanih projekata, uključujući izgradnju Nacionalnog fudbalskog stadiona, ključno je sprovesti sveobuhvatnu analizu troškova i koristi. Ova analiza trebalo bi da proceni dugoročnu održivost investicija i njihove posledice na nacionalni budžet.
- **Unapređenje infrastrukture:** Da bi se osiguralo usklađivanje ovog infrastrukturnog projekta sa dugoročnim urbanim razvojnim ciljevima grada prilikom pripreme za EXPO 2027, zvaničnici bi trebalo da usmere svoju pažnju na unapređenje gradske infrastrukture, uključujući transportne mreže i smeštajne objekte, s ciljem stvaranja trajnog nasleđa za stanovnike Beograda.
- **Očuvanje kulturne baštine:** Da bi se suočili sa zabrinutostima u vezi sa očuvanjem i budućim korišćenjem Hale 1 unutar kompleksa Beogradskog sajma, gradski zvaničnici bi trebalo da sarađuju sa urbanistima, arhitektama i stručnjacima za očuvanje kulturne baštine kako bi istražili opcije adaptivnog ponovnog korišćenja koje čuvaju kulturni i istorijski značaj ovog kulturnog objekta i njegovog okruženja.

- **Javne konsultacije:** Da bi se obezbedilo uključivanje građana i njihovo poverenje u projekat, neophodno je promovirati javne konsultacije tokom čitavog procesa planiranja i sprovođenja EXPO-a 2027. Potrebno je tražiti mišljenje lokalne zajednice i zainteresovanih strana kako bi se osiguralo da se njihove brige i očekivanja uzmu u obzir u procesu donošenja odluka.

Kako se Beogradski EXPO 2027 približava, postaje očigledno da su strateško planiranje i pažljivo praćenje neophodni ne samo u pripremama za događaj, već i tokom njegovog izvođenja i nakon njega. Iako se izazovi pojavljuju rano, oni pružaju priliku za proaktivna rešenja. Upravo u ovom proaktivnom duhu Srbija mora pristupiti kompleksnostima koje okružuju EXPO 2027. Istorijski i kulturni značaj grada, zajedno sa rastućim značajem u regionalnoj politici i ekonomiji, postavlja temelje za ovaj transformacioni događaj. Srbija može uspešno savladati izazove jedino priznavanjem i adresiranjem pomenutih zabrinutosti, od finansijske transparentnosti do očuvanja kulturne baštine. Vizija za EXPO 2027 nije da on bude samo globalni događaj, već i prilika za oblikovanje pozitivnog i trajnog nasleđa za Beograd i Srbiju na svetskoj sceni.

Usred kompleksnog geopolitičkog pejzaža, domaćinstvo EXPO-a 2027 predstavlja ključnu priliku za Srbiju da ojača svoju vodeću ulogu na Zapadnom Balkanu i da nastavi put ka integraciji u EU. Ova izložba ne samo da ističe kulturno bogatstvo i ekonomsku otpornost Srbije, već naglašava i njeno nepokolebljivo zalaganje za međunarodnu saradnju. Efikasnim upravljanjem i uspešnim domaćinstvom EXPO-a 2027, Srbija ne samo da potvrđuje svoju poziciju regionalnog lidera, već se i usklađuje sa vrednostima Evropske unije. U trenutnom kompleksnom i izazovnom geopolitičkom scenariju, ova dvostruka perspektiva vođstva u regionu i aktivnih koraka ka integraciji u EU postaje ključna. Putem ove međunarodne platforme, Srbija može aktivno da promoviše regionalnu saradnju i da pokaže svoju posvećenost evropskim idealima, doprinoseći značajno svojim širim geopolitičkim ciljevima.

Ovaj siže je prvobitno proizveden za Centar za Studije Međunarodne Politike (CeSPI) iz Italije. Originalni siže na engleskom jeziku nalazi se na [ovom linku](#).

O Centru za evropske politike

Centar za evropske politike - CEP - je nezavisna, nevladina, neprofitna think tank organizacija koju je osnovala grupa stručnjaka u oblasti evropskog prava, ekonomije i javne uprave, sa zajedničkim ciljem da doprinesu unapređenju okruženja za kreiranje javnih politika u Srbiji, tako što će ga učiniti transparentnijim i inkluzivnijim, zasnovanim na činjenicama i suštinski orijentisanim ka EU. Temeljno razumevanje javnih politika Evropske unije i procesa pristupanja, kao i načina rada javne uprave u Srbiji, uz jak društveni kapital čine CEP organizacijom sposobnom ne samo da sprovodi istraživanja visokog kvaliteta, već i da dospe do donosilaca odluka i ostvari osetan uticaj. Delatnost CEP-a je danas organizovana u četiri programska područja:

- 1) Dobra vladavina;
- 2) Unutrašnje tržište i konkurentnost;
- 3) Regionalna politika, energetika i životna sredina;
- 4) Naša Evropa

Za više informacija, posetite: www.cep.org.rs.